

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
ГжЗ 274/21
26.1.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Весне Станковић, председника већа и судија Весне Секулић и Сање Агатоновић, чланова већа, у парници тужиоца АА из, ..., чији је пуномоћник Никола Перовић, адвокат из Београда, Једренска 7/6, против тужених "Аlo media system" доо, Београд, Косовска 26/3, ББ, главног и одговорног уредника дневног листа "Ало", Београд, Косовска 26 и ВВ, одговорног уредника медија – портала www.alo.rs, Београд, Косовска 26, чији је заједнички пуномоћник Срђан Радовановић, адвокат из Београда, Кнеза Милоша 28, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужених изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 589/18 од 6.5.2021. године, у седници већа одржаној дана 26.1.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду ПЗ – 589/18 од 6.5.2021. године у првом ставу изреке.

ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 589/18 од 6.5.2021. године у петом ставу изреке, па се обавезују тужени "Аlo media system" доо, Београд, ББ и ВВВ, обоје из ..., да тужиоцу АА из ... солидарно на име трошкова парничног поступка исплате износ од 58.900,00 динара, у року од 15 дана од пријема ове пресуде.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ – 589/18 од 6.5.2021. године, првим ставом

изреке делимично је усвојен тужбени захтев, па су обавезани тужени "Alo media system" doo, ББ, главни и одговорни уредник дневног листа "Ало", Београд, Косовска 26 и ВВ, одговорни уредника медија – портала www.alo.rs да као солидарни дужници тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљени душевни бол због повреде части и угледа исплате износ од 70.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана пресуђења 6.5.2021. године, па до исплате. Другим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавежу тужени као солидарни дужници да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа исплате износ преко досуђеног, до траженог укупног износа од 200.000,00 динара, све са законском затезном каматом од пресуђења, па до исплате. Трећим ставом изреке одбијен је као неоснован захтев тужиоца којим је тражио да се обавеже тужени "Alo media system" doo, Београд, да након правноснажности пресуде исту објави без коментара и одлагања о свом трошку, а најкасније у првом наредном броју дневних новина "Ало" и на интернет порталу www.alo.rs. Четвртим ставом изреке одбачена је тужба у делу којим је тражено да се обавежу тужени ББ и ВВ да након правноснажности пресуде исту објаве без коментара и одлагања о свом трошку, а најкасније у првом наредном броју дневних новина "Ало" и на интернет порталу www.alo.rs. Петим ставом изреке обавезани су тужени као солидарни дужници да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплате износ од 68.000,00 динара.

Благовремено изјављеном жалбом тужени су првостепену пресуду побијали у првом и петом ставу изреке из свих разлога прописаних чланом 373 став 1 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11...18/20). Трошкове другостепеног поступка опредељено су тражили.

Испитујући правилност ожалбене пресуде сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужених делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1 - 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које Апелациони суд пази по службеној дужности, а изрека првостепене пресуде у потврђујућем делу је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама, тако да се она жалбом тужених неосновано побија и указивањем и на битне повреде одредбе парничног поступка из члана 374 става 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 17.6.2018. године у штампаном издању дневних новина "Ало", чији је издавач тужени "Alo media system" doo, тужени ББ главни и одговорни уредник у време објављивања текста, а тужена ВВ одговорни уредник портала www.alo.rs, објављен је текст под насловом "..., наднасловом "..." и поднасловом "Пропали менаџер у сарадњи са АА ... парама финансира филм у којем ће Срби бити оптужени за убиство ГГ". На сајту www.alo.rs објављен је текст под насловом: "Опасне намере "отетог" новинара и његовог шефа, Узели лову од ЕЕ да Србе оптуже за ГГ убиство" и поднасловом "Читава хистерија због лажираних отмице ...

АА настала је јер се он, наводно, бавио убиством ГГ", у коме се између осталог наводи: "Новинар пао на полиграфу ; АА: Има нелогичности у његовој изјави, АА се враћа кући жив и здрав", "Новинар преварант у дилу са естрадним менаџером?!", "Овај пројекат донео би велику корист свим учесницима овог нечасног посла. Менаџер, коме је понестало пара, а који је навикао да пљачка државу и његова екипа у којој је и АА, узели би велики новац. ЕЕ би једним ударцем неутралисао ..., а имао би пред странцима додатни аргумент да упадне на север Косова – каже добро обавештени извор "Ало", "Ипак, као што обично бива, сарадници на остваривању пакленог плана су се преиграли и направили велику грешку, а то је лажирање АА отмице. Они очигледно нису могли да се стрпе. Видели су да блокаде саобраћајница и друге акције не дају жељене резултате, па им је пало на памет да копирају украјински сценарио "убиства" руског ... ДД. Украјинске службе су лажирале његово убиство, да би се након неколико дана појавио жив и здрав. План са АА је такође био да се он крије неколико дана, што би било искоришћено да се створи незадовољство у народу. На њихову жалост, српске службе су муњевитом акцијом разбиле тај план у парампарчад – закључује наш извор. АА: Људи, ево мене; АА је на полиграфском тестирању пао на дословно свим питањима, осим на оном како се зове и презива. Пред полицијом је тврдио да га је у ноћи између ... и ... јуна из аутомобила отело најмање троје непознатих људи, од којих је један говорио "словеначким акцентом"?! Он је рекао да му је један од њих стргао сат са руке. Међутим, анализом сата који је пронађен поред напуштеног аутомобила недвосмислено је утврђено да на њему нема других отисака, ни трагова ДНК осим оних који припадају самом АА. Такође, он је тврдио да су га нападачи на силу извукли из аутомобила, за шта такође не постоје докази. Најсмешнија његова изјава свакако је она да су га отмичари селили са локације на локацију по ..., са кесом на глави, а да су га на крају питали где у граду да га оставе! Колико далеко је у својој неуспелој превари АА отишао говори ситуација која је претходила његовом проналаску. Он је, наиме, вирећи кроз прозор куће у којој се скривао видео да полиција прилази капији, па је брже – боље истрчао, вичући: "Људи, ево мене!". Аутор текста је ЂЂ-. На насловној страни штампаног издања објављене су фотографија тужиоца, ЕЕ и скица особе за коју се наводи да је пропали естрадни менаџер, док је уз текст на порталу www.alo.rs објављена фотографија тужиоца. Из исказа тужиоца утврђено је да је због објављивања информација да је "у екипи" и "дилу" са естрадним менаџером, да је лажирао сопствену отмицу како би се за њу оптужила српска власт, Срби са севера Косова и да је шиптарски плаћеник, доживео низ непријатности и трпео душевне болове, јер су људи у ... избегавали да му се јаве, вређали га, да је његова породица трпела и свакодневно трпи непријатности и да девојка са којом је био у време објављивања спорног текста није више са њим. Из исказа тужене ВВ утврђено је да нису проверавани наводи из текста пре објављивања. Пресудом Основног суда у Вршцу К 79/20 од 26.1.2021. године одбијена је оптужба да је тужилац извршио продужено кривично дело лажно пријављивање из члана 334 став 4 КЗ у вези члана 61 КЗ. Тужени одговорни уредник новина и тужена уредник интернет портала у време објављивања спорног текста нису покушали да ступе у контакт са тужиоцем, ради провере објављених информација, док тужилац није тражио објављивање демантија.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је у складу са одредбом члана 4, члана 5, члана 9, члана 79, члана 113, члана 114, члана 115 Закона о

јавном информисању и медијима оценио да су објављивањем неистинитих и објективно увредљивих информација у спорним чланцима и насловницама повређена права личности тужиоца и то достојанство личности, његова част и углед. Првостепени суд је оценио да тужени нису поступили с потребном дужном новинарском пажњом примереном околностима ради провере истинитости информација које су објавили о тужиоцу и да констатације којима се тужилац означава као плаћеник ЕЕ, особа опасних намера, преварант и особа која има за циљ узимање великог новца и која је лажирала сопствену отмицу, као личност која је на полиграфском тестирању пала "на дословно свим питањима питањима, осим на оном како се зове и презива", лезионо подобне и увредљиве информације, што тужене чини одговорним за штету причињену тужиоцу услед повреде части и угледа. Налазећи да тужени нису поступали у складу са обавезом новинарске пажње објављивањем непотпуне и неистините информације којом је повређена част и углед тужиоца, одлучујући о висини накнаде нематеријалне штете првостепени суд применио је критеријуме из члана 200 став 2 Закона о облигационим односима у вези са чланом 232 Закона о парничном поступку, имајући у виду све субјективне и објективне околности конкретног случаја, те је делимично усвојио тужбени захтев и обавезао тужене као солидарне дужнике да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа исплате износ од 70.000,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења, па до исплате, а одбио је као неоснован тужбени захтев на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа у делу преко досуђеног, а до траженог износа од 200.000,00 динара, све са законском затезном каматом. У складу са чланом 120 Закона о јавном информисању и медијима оценио је да тужени "Alo media system" доо није пасивно легитимисан у погледу захтева за објављивање пресуде, па је у том делу одбио тужбени захтев, док је у складу са одредбом члана 128 став 1 у вези са чланом 121 истог закона одбацио као недозвољену тужбу у делу којим је тражено да се обавезу тужени ББ и ВВ на објављивање пресуде.

По налажењу Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку у потврђујућем делу јасне и довољне разлоге које у целости прихвата Апелациони суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Правилно је првостепени суд применио материјално право садржано у одредбама члана 5, 9 и 79 Закона о јавном информисању и медијима ("Службени гласник РС" бр. 83/2014, 58/2015, 12/2016-аутентично тумачење), када је закључио да информације о тужиоцу пре објављивања нису проверене са дужном пажњом примереном околностима, већ се ради о информацијама којима се тужилац ставља у негативну инкриминушућу конотацију, као особа која се бави противзаконитим радњама, те да у конкретном случају интерес за објављивање ових информација не претеже над интересом заштите достојанства тужиоца, с обзиром да у складу са одредбом члана 5 истог закона не постоји оправдан интерес јавности да сазна непотпуне и неистините информације, већ управо супротно, да је интерес јавности да буде истинито, потпуно и благовремено обавештена о питањима од јавног значаја, те да су средства јавног обавештавања дужна да то право поштују.

Из чињеничног стања утврђеног током првостепеног поступка произлази да спорни чланак садржи информације које се односе на личност тужиоца, а на основу којих се преноси порука о тужиоцу као о особи опасних намера, преваранту, плаћенику ЕЕ, особом која има за циљ узимање великог новца. Порекло, истинитост и потпуност наведених информација о тужиоцу није проверена са пажњом примереном околностима, а узимајући при том у обзир тежину оптужби које се на описани начин износе о личности тужиоца. Из исказа уредника портала у време објављивања информација произлази да нису провераване на било који начин, па с обзиром да је током првостепеног поступка утврђено да се ради о неистинитим информацијама, свакако постоји одговорност тужених на основу одредаба члана 113, 114 и 115 Закона о јавном информисању и медијима за штету коју је тужилац претрпео. Супротно наводима жалбе, тужени је био дужан да поступи у складу са чланом 9 став 1 Закона о јавном информисању и медијима и да у складу са дужном новинарском пажњом провери истинитост и потпуност објављених информација, јер слобода изражавања не штити нетачне и непроверене информације.

Право на част и углед је право на поштовање људске части и заслужено стеченог угледа лица. Част као скуп човекових врлина представља субјективну категорију, која подразумева мишљење које појединац има о себи док је углед мишљење које има ужа или шира средина о једној личности, што представља објективну категорију. Основни видови повреде части и угледа су увреда и клевета. Увреда је напад на људску част која изражава презир према неком, ниподаштавање, омаловажавање, одрицање људских особина, док је клевета изношење или преношење штогод неистинитог, што може нашкодити части и угледу. Да би постојала повреда части и угледа потребно је да објављена информација представља увреду или клевету, да постоји препознатљивост субјекта информације, лична погођеност субјекта информација и непропорционалност информација, односно да објављивање информације којом се задире у нечију част и углед не представља примерен начин за остваривање оправданог циља.

Из наведеног следи да неистинита информација, уколико је лезионо подобна (подобна да узрокује повреду достојанства личности) није допуштена, јер јавност нема интерес да зна неистину, а у погледу неистините информације увек претеже интерес заштите достојанства и поред осталих могућности правне заштите по Закону о јавном информисању и медијима и омогућује право на накнаду штете.

Првостепени суд у складу са чланом 8 Закона о парничном поступку на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног доказног поступка утврдио битне чињенице за пресуђење, а из исказа тужиоца, саслушаног у својству парничне странке, утврђене су душевне патње које је тужилац трпео, јер је учињен препознатљив у својој широј средини с обзиром да је у спорном тексту објављена његова фотографија са његовим именом, због чега је имао проблема у својој средини, добијао је негативне поруке да је шиптарски плаћеник, да сарађује са ЕЕ, да су његове активности усмерене на наносење штете Републици Србији и свакодневно трпи избегавања и непријатности у вербалној комуникацији са људима због објављеног текста. Првостепени суд је имао у виду све штетне последице

које су наступиле за тужиоца и нанеле му душевни бол, као и све субјективне и објективне околности конкретног случаја и правилно одмерио висину накнаде нематеријалне штете.

Неосновано се жалбом указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање - да првостепени суд није саслушао туженог ББ, јер би саслушањем утврдио да су тужени приликом објављивања спорних текстова у свему поступали у складу са одредбама Закона о јавном информисању.

Према стању у списима, саслушање туженог ББ у својству парничне странке предложено је на првом рочишту за главну расправу, али се иако уредно позвани тужени није одазвао позивима на четири рочишта, нити је оправдао свој изостанак, те је правилно првостепени суд након изведених осталих доказа, у складу са чланом 315 став 2 Закона о парничном поступку ставио ван снаге решење о саслушању туженог ББ, сматрајући тај доказ неважним за одлуку.

Неосновано се жалбом указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку – да побијана пресуда не садржи на јасан начин објашњење шта у спорним текстовима представља повреду части и угледа, као и да није наведено која од објављених информација је неистинита, а која непотпуна. Првостепени суд је правилно на основу садржине спорног текста, наслова, наднаслова и поднаслова, као и текстова уз објављене фотографије тужиоца оценио да су објективно увредљиве, да је тужилац због истих изложен осуди околине и да су исте усмерене на његову личност, јер се таквим информацијама ствара погрешна слика о тужиоцу и по својој природи су такве да нарушавају његов углед и част. Током првостепеног поступка утврђено је да је тужилац трпео душевне болове због тих навода, због чега су спорни текстови проузроковали повреду части и угледа имајући у виду постојеће друштвене прилике.

Апелациони суд је имао у виду и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер су без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

На основу изложеног, применом одредбе члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучено је као у првом ставу изреке ове пресуде.

Међутим, одлука о трошковима поступка садржана у петом ставу изреке првостепене пресуде донета је погрешном применом материјалног права.

Одредбом члана 154 став 1 Закона о парничном поступку прописано је да ће суд приликом одлучивања који ће се трошкови накнадити странци, узети у обзир само оне трошкове који су били потребни ради вођења парнице. О томе који су трошкови били потребни, као и о висини трошкова, одлучује суд ценећи све околности. Одредбом члана 163 став 1 Закона о парничном поступку прописано је да о накнади трошкова одлучује суд на одређени захтев странке, а ставом 2 истог члана прописано је да је странка дужна да у захтеву определи врсту и износ трошкова за које тражи накнаду.

Тужиоцу заступаном од стране пуномоћника из реда адвоката сходно члановима 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку, сразмерно успеху у спору припадају трошкови за састав тужбе и једног образложеног поднеска у износу од по 6.000,00 динара (поднесак од 26.1.2021. године), на име заступања на пет одржаних рочишта у износу од по 7.500,00 динара, као и судске таксе на тужбу и одлуку у износу од по 4.700,00 динара, укупно 58.900,00 динара, према АТ и ТТ важећим у време пресуђења. Тужиљи не припадају трошкови у висини судске таксе за тужбу од 13.800,00 динара, с обзиром да је Таксеном тарифом за парнични и извршни поступак у делу поднесци - Тарифни број 1 став 1 тачка 3 прописано да за тужбу и противтужбу поднету пред судом опште надлежности такса се плаћа према вредности предмета спора, а за износ преко 10.000,00 динара до 100.000,00 динара вредности она износи 1.900,00 динара увећано за 4% од вредности предмета спора. Како је у конкретном случају тужилац успео у спору са износом од 70.000,00 динара, од тог износа 4% је 2.800,00 динара, тако да такса за тужбу и такса за одлуку износи по 4.700,00 динара.

На основу изнетог, применом члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку, одлучено је као у другом ставу изреке.

Како је тужени успео у жалбеном поступку у незнатном делу, то је сходно члану 165 став 1 Закона о парничном поступку као неоснован одбијен његов захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка, као у трећем ставу изреке.

Председник већа-судија
Весна Станковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић